

18. Цыганков А. П. Современные политические режимы: структура, типология, динамика / А. П. Цыганков. – М. : Интерпракс, 1995. – 295 с.
19. Шипунов Г. В. Теоретико-методологічні засади аналізу сучасного авторитаризму (на прикладі Росії та Білорусі) : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02 / Геннадій Володимирович Шипунов. – Львів, 2007. – 22 с.

В статье охарактеризованы основные теоретические концепции содержания понятий демократических и недемократических режимов. Проанализированы основные подходы к определению демократического, авторитарного и тоталитарных режимов. Выделены авторитарные признаки и тенденции в Украине.

In article the main theoretical concepts of maintenance of concepts of the democratic and non-democratic modes are characterized. The main approaches to definition democratic, authoritative and the totalitarian modes are analysed. Authoritative signs and tendencies in Ukraine are allocated.

Стаття надійшла до редколегії 19.09.2016

УДК 343.13

Гринюк В. О., КНУ ім. Тараса Шевченка

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСАДА РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЇ ОБВИНУВАЧЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню питання доцільності як засади реалізації функції обвинувачення у кримінальному провадженні України. Сформульовано визначення поняття доцільність як сукупності правових положень, які надають прокурору можливість розпорядження обвинуваченням шляхом початку та / або припинення обвинувачення або зміни кримінально-процесуальної форми провадження за обвинуваченням для ефективного захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень шляхом застосування норм Закону України про кримінальну відповідальність. Визначені дискреційні повноваження прокурора за КПК України.

Оновлення кримінального процесуального законодавства, що пов'язано з прийняттям Кримінального процесуального кодексу

України 2012 р. (далі – КПК), зумовило появу нових процесуальних інститутів та необхідність переосмислення окремих традиційних його положень. Реформування кримінального процесу багато в чому залежить від реалізації функції обвинувачення, що є рушійною силою кримінального провадження. Разом з тим, не можливо здійснити таке реформування без врахування міжнародних стандартів та досвіду реалізації функції обвинувачення в зарубіжних країнах. Вивчення досвіду зарубіжних країн дозволяє ставити питання про наявність доцільності як засади реалізації функції обвинувачення.

Питання доцільності у кримінальному провадженні досліджувались в роботах багатьох вчених процесуалістів, зокрема: Ю. М. Грошевого, І. М. Канюки, В. Т. Маляренка, В. Т. Нора, М. А. Погорецького, І. І. Сливича, І. А. Тітка, О. Г Яновської та інших. Проте, у систематизованому вигляді у контексті концепту доцільності як засади реалізації функції обвинувачення це питання не досліджувалося. Відповідно, метою статті є аналіз міжнародних стандартів та зарубіжного законодавства, що дозволить дати визначення поняття «доцільності» як засади реалізації функції обвинувачення у кримінальному провадженні України.

Традиційно в науці вітчизняного кримінального процесу доктрини країн ближнього зарубіжжя доцільність / дискреційність не піддається ґрунтовному системному аналізу. Як правило, зазначене питання розглядається у контексті угляду (розсуду) слідчого [1, 2, 3], прокурора [4, 5, 6], судді [7, 8, 9], або у контексті публічності та диспозитивності як засад кримінального провадження [10, с. 13], або реалізації приватних засад у кримінальному провадженні [11]. Винятком є стаття А.А. Павлишина [12], а також поодинокі вказівки на засаду доцільності в інших працях [13, с. 52, 55]. Проте це питання, з урахування зміни моделі кримінального провадження України та конвергенції національних правових систем, потребує більш ґрунтовного розгляду, зокрема, у контексті реалізації функції обвинувачення не тільки у суб'єктному, а й у процедурному контексті.

Як вірно зазначає Л. С. Дерев'янкін, ознаками дискреційної влади є: 1) суб'єктом дискреційних повноважень є лише державний орган або його посадова особа; 2) метою їх діяльності є захист публічних інтересів; 3) підставою застосування цих повноважень є розсуд у межах, установлених законом; 4) самостійність реалізації

дискреції (тобто відсутність необхідності узгодження дій про застосування розсуду з іншими суб'єктами)[10, с. 13].

На початковому етапі реалізації функції обвинувачення світової практиці відомо два принципи побудови обвинувачення (у літературі у цьому контексті вказується і на кримінальне переслідування) [14, с. 204; 15, с. 26]: законність та доцільність [16, с. 12; 14, с. 204; 15, с. 36; 17, с. 88-104]. Натепер кримінальне процесуальне законодавство України достатньо жорстко стоїть на застосуванні засади законності щодо порушення обвинувачення (яка у КПК і 1960 р., і 2012 р. співвіднесена із засадою публічності), оскільки не передбачає повноважень прокурора не узгоджувати повідомлення про підозру або не затверджувати обвинувальний акт з мотивів доцільності. На нашу думку, використання доцільності може мати місце у випадку, якщо немає достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення або достатніх доказів для доведення у суді вини особи. Але наявні випадки не розглядають у традиційному розумінні доцільності, оскільки вона передбачає можливість не починати обвинувачення (кримінальне переслідування) з причин, які не пов'язані з недостатністю доказів [14, с. 204; 15, с. 544].

Проте, міжнародні документи, які регламентують діяльність прокурорів (публічних обвинувачів), демонструють дещо інший підхід щодо дискреції прокурора на початку здійснення обвинувачення. Крім того, є точка зору, згідно якої дискреційні повноваження прокурора пов'язані виключно із правом прокурора відмовитися від подальшого кримінального переслідування особи, яка підозрюється (обвинувачується) у вчиненні злочину, який не являє собою істотної суспільної небезпеки, безумовно або при дотриманні цієї особою певних умов, вказаних в рішенні, прийнятому у кримінальному провадженні [18]. Однак, Керівні принципи ООН щодо ролі обвинувачів передбачають, що обвинувачі не починають або не продовжують обвинувачення чи роблять все можливе для зупинення провадження в тих випадках, коли неупереджене розслідування вказує на необґрунтованість обвинувачення (п. 14) [19]. У Рекомендації Рес (2000) 19 Комітету Міністрів державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя зазначено, що прокурори в усіх системах кримінального правосуддя вирішують питання про відкриття або продовження кримінального переслідування; у певних системах

кримінального правосуддя прокуратура також ухвалює рішення щодо заходів альтернативних кримінальному переслідуванню [20]. Стандарти професійної відповідальності та виклад основних обов'язків та прав прокурорів [21] (в англomовному варіанті [22]) також передбачають дискреційність повноважень прокурора у контексті початку кримінального обвинувачення та відмови від нього. Також у КПК Грузії прямо передбачено такий принцип кримінального процесу, як дискреційність кримінального переслідування, який передбачає, що прокурор, приймаючи рішення про початок та закінчення кримінального переслідування, користується дискреційним повноваженням, при цьому керується публічним інтересом (ст. 16)[23]. У КПК ФРН поряд з принципом публічності та законності (§ 152), що реалізується прокуратурою, є винятки із цього загального правила, оскільки § 153 закріплює відмову від кримінального обвинувачення у зв'язку з малозначністю (якщо предметом провадження є кримінальний проступок, прокуратура може за згодою суду, якому було б підсудне основне судове провадження, відмовитися від кримінального обвинувачення, якщо вина виконавця була б визнана незначною і відсутній суспільний інтерес в кримінальному переслідуванні), а §153a – закриття провадження при виконанні обов'язків та вказівок (за згодою суду, до підсудності якого відноситься відкриття основного судового провадження, і обвинуваченого прокуратура може за умови, що предметом розгляду є кримінальний проступок тимчасово відмовитися від пред'явлення публічного обвинувачення і одночасно покласти на обвинуваченого обов'язки або дати йому вказівки, якщо вони придатні для того, щоб задовільнити суспільний інтерес, і тяжкість вини цьому не суперечить). Крім того, за КПК ФРН доцільність може проявлятися при дійовому каятті (§153 e), чи за неістотні злочинні діяння, вчинені тією ж особою (§ 154), обмеження обвинувачення окремими частинами діяння (§ 154 a) [24].

Незважаючи на те, що натеper подібні положення є нехарактерними для України, їх наявність на рівні міжнародних документів та у зарубіжних країнах підкреслює важливість доцільності для кримінальної політики держави у цілому та функції обвинувачення як однієї із забезпечуючих її форм.

Як зазначено вище, можливість відмови від початку обвинувачення для прокурора чинне кримінальне процесуальне законодавство не передбачає. Проте, аналізуючи повноваження

прокурора, можна стверджувати, що він має повноваження щодо розпорядження обвинуваченням із урахуванням мотиву саме доцільності на подальших етапах кримінального провадження.

По-перше, прокурор має дискреційні повноваження щодо вирішення питання про закінчення досудового розслідування шляхом складання клопотання про звільнення підозрюваного від кримінальної відповідальності за наявності диспозитивних підстав такого звільнення, передбачених КК, а саме: звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки (ст. 47), звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки (ст. 48), звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру (ч. 1 ст. 97 КК). У цих випадках прокурор оцінює, відповідно: чи втратило діяння суспільну небезпечність; чи особа перестала бути суспільно небезпечною; здатність колективу підприємства, установи, організації здійснити такий виховний вплив на особу, щоб вона виправдала довіру колективу, не ухилялася від заходів виховного характеру та не порушувала громадського порядку; можливість виправлення неповнолітнього без застосування покарання. Наявність цих обставин потребує оцінки прокурором попередньої та потенційно можливої поведінки підозрюваного у майбутньому для вирішення питання, чи таке звільнення від кримінальної відповідальності сприятиме охороні особи, суспільства та держави від суспільно-небезпечних діянь, можливості виправлення особи без застосування покарання, а також індивідуалізації державно-правової реакції на вчинене кримінальне правопорушення. Відповідно, у наведених вище випадках прокурор, розуміючи недоцільність у силу зміни обстановки або виправлення особи шляхом громадського впливу застосувати до особи заходи кримінальної відповідальності, приймає рішення клопотати про звільнення її від кримінальної відповідальності.

Побічно відмітимо, що матеріально-правовий інститут звільнення від кримінальної відповідальності в Україні можливо розглядати як певну субституцію дискреційних повноважень прокурора щодо початку обвинувачення. Так, ні початок кримінального провадження, ні початок обвинувачення натепер ніяк не залежать від розсуду прокурора, навіть у ситуаціях, коли очевидно, що кримінально-правовий конфлікт вичерпано (сторони примирилися, відшкодовано шкоду тощо); проте законодавець на рівні

закону прописав імперативність припинення обвинувачення, хоча і у формі матеріально-правового інституту, у випадках, коли особа, яка вперше вчинила злочин невеликої тяжкості або необережний злочин середньої тяжкості (крім корупційних злочинів), після вчинення злочину щиро покаялася, активно сприяла розкриттю злочину і повністю відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду; особа, яка вперше вчинила злочин невеликої тяжкості або необережний злочин середньої тяжкості, (крім корупційних злочинів), примирилася з потерпілим та відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду; якщо з дня вчинення особою злочину і до дня набрання вироком законної сили закінчилися строк давності та у випадках, передбачених Особливою частиною КК (для прикладу: звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка припинила діяльність, передбачену частиною першою цієї статті, та добровільно повідомила органи державної влади про вчинене, якщо внаслідок цього і вжитих заходів було відвернено заподіяння шкоди інтересам України (ч. 2 ст. 114 КК)). Для порівняння, у Франції передбачено право прокурора при вирішенні питання про порушення кримінального переслідування стосовно особи замінити його одним з таких заходів: 1) просте «нагадування про обов'язки»; 2) пропозиція особі звернутися до санітарної, соціальної або професійної структури; 3) пропозиція особі привести свій статус відповідно до закону; 4) пропозиція відшкодувати заподіяну шкоду; 5) проведення процедури медіації; 5) штраф за угодою. За певної категорії кримінальних проступків прокурор має право, не починаючи кримінальне переслідування, запропонувати особі сплатити в казну грошову суму, що також передбачає обов'язкове відшкодування потерпілому заподіяної шкоди і факультативно – деякі інші заходи (передання державі певних предметів, водійських прав, мисливського дозволу тощо). Якщо особа згодна з пропозицією прокурора, то справа передається судді, який затверджує прокурорське рішення. Сумлінне виконання особою відповідних дій виключає кримінальне переслідування. В іншому випадку прокурор має право прийняти рішення про його порушення [25]. Стаття 8 КПК Швейцарії містить дві групи підстав, коли прокуратура має право не відкривати кримінальну справу, а також повинна закрити її, якщо вона вже ведеться. До першої групи входять кримінально-правові підстави: малозначність вини або наслідків діяння (ст. 52 КК), а у другу – процесуальні: відшко-

дування шкоди, якщо є передумови для умовного засудження та при цьому публічний інтерес і інтерес потерпілого до кримінального переслідування незначний (ст. 53 КК), а також, якщо особа, вчинила кримінально-каране діяння, затронута безпосередніми наслідками його дій настільки серйозно, що покарання було б неспіврозмірним (ст. 54 КК) [26, с. 102-103].

Таким чином, спільним для реалізації дискреції обвинувачення є і необхідність відшкодування шкоди, і певним чином каяття у вчиненні кримінального правопорушення, проте у національному законодавстві це, на відміну від інших держав, впливає не на початок, а на припинення обвинувачення.

По-друге, прокурор певним чином розпоряджається обвинуваченням шляхом ініціації або погодження на спрощення кримінально-процесуальної форми у вигляді укладення угоди про визнання винуватості. На елемент доцільності цієї процесуальної дії прокурора вказує те, що прокурор при вирішенні питання про укладення угоди про визнання винуватості зобов'язаний враховувати такі обставини: 1) ступінь та характер сприяння підозрюваного чи обвинуваченого у проведенні кримінального провадження щодо нього або інших осіб; 2) характер і тяжкість обвинувачення (підозри); 3) наявність суспільного інтересу в забезпеченні швидшого досудового розслідування і судового провадження, викритті більшої кількості кримінальних правопорушень; 4) наявність суспільного інтересу в запобіганні, виявленні чи припиненні більшої кількості кримінальних правопорушень або інших більш тяжких кримінальних правопорушень (ст. 470 КПК). Розпорядження обвинуваченням у цьому випадку проявляється у тому, що прокурор узгоджує можливе покарання із стороною захисту, хоча прокурор в даному випадку і не відмовляється від обвинувачення, однак певним чином формалізує його можливі наслідки.

У цьому контексті важливо визначити, чи містить елемент доцільності скорочений судовий розгляд, коли суд має право, якщо проти цього не заперечують учасники судового провадження, визнати недоцільним дослідження доказів щодо тих обставин, які ніким не оспорюються (ч. 3 ст. 349 КПК). Враховуючи, що наслідком цієї процедури є виключно зміна обсягу дослідження доказів, що абсолютно ніяк не впливає на доведеність обвинувачення та можливе покарання, про елемент доцільності тут слід стверджувати тільки у контексті процесуальної економії. Відмітимо, що

на практиці таке розмежування не завжди проводиться належним чином: практика засвідчує, що більше половини угод про визнання винуватості укладалися прокурорами лише з однією умовою для підозрюваного – беззастережно визнати свою провину в суді. Проте, згідно з ч. 3 ст. 349 КПК у разі відсутності заперечень учасників судового провадження суд має право визнати недоцільним дослідження доказів щодо тих обставин, які ніким не оспоруються. На практиці така процедура застосовується саме за умови визнання обвинуваченим вини. Таким чином, спрощена (пришвиджена) процедура судового розгляду можлива без необхідності досягнення прокурором певних домовленостей з підозрюваним (обвинуваченим) [27, с. 12].

Наведене вище дає можливість виділення аспектів доцільності обвинувачення, що дозволяє конституювати доцільність як засаду реалізації функції обвинувачення. Чинне кримінальне процесуальне законодавство не дає можливості використати у повному обсязі пропозиції з формулювання визначення цього принципу у зарубіжній доктрині [28], тому пропонуємо доцільність визначити як сукупність правових положень, які надають прокурору можливість розпорядження обвинуваченням шляхомпочатку та/або припинення обвинувачення або зміни кримінально-процесуальної форми провадження за обвинуваченням для ефективного захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень шляхом застосування норм Закону України про кримінальну відповідальність. До дискреційних повноважень прокурора за КПК України слід віднести такі: вирішення питання про закінчення досудового розслідування шляхом складання клопотання про звільнення підозрюваного від кримінальної відповідальності за наявності диспозитивних підстав такого звільнення, передбачених КК; ініціація або погодження на спрощення кримінально-процесуальної форми у вигляді укладення угоди про визнання винуватості.

Бібліографічний список:

1. Марфицин П. Г. Усмотрение следователя: уголовно-процессуальный аспект : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук [Електронний ресурс] / П. Г. Марфицин. – М., 2003. – 58 с. – Режим доступу: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1192030>
2. Огилец А. А. Процессуальные, тактические и психологические аспекты усмотрения следователя : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / А. А. Огилец. – Краснодар, 2005. – 190 с.

3. Ботнарченко О. М. Дискреція в слідчій діяльності: юридико-психологічні особливості : автореф. дис ... канд. юрид. наук / О. М. Ботнарченко. – Київ, 2010. – 16 с.
4. Точилковский В. Свидетельский иммунитет или соглашение о признании вины? [Электронный ресурс] / В. Точилковский. – Режим доступа: <http://interjustice.blogspot.nl/2015/11/blog-post.html>
5. Конярова Ж. К. Дискреционные полномочия прокурора и проблемы их реализации на досудебных стадиях уголовного процесса : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Ж. К. Конярова. – Екатеринбург, 2008. – 26 с. – Режим доступа: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1299905>
6. Терехов Е. В. Дискреционные полномочия прокурора в сфере уголовного судопроизводства России и Австрии : автореф. дис. ... канд. юрид. наук [Электронный ресурс] / Е. В. Терехов. – М., 2009. – 30 с. – Режим доступа: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1339463>
7. Вапнярчук В. В. Межі застосування судового розсуду в кримінальному провадженні [Електронний ресурс] / В. В. Вапнярчук // Теорія і практика правознавства. – 2014. – Вип. (5). – С. 1-12. – Режим доступа: <http://www.google.com.ua/url?sa=t&rc=t=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKewiwpP34qa3OAhUSS5oKHf14AhEQFggdMAA&url=http%3A%2F%2Ftlaw.nlu.edu.ua%2Farticle%2Fdownload%2F63117%2F58526&usq=AFQjCNFaniI5ARuPNqejkDE2A2b0xq0gw&sig=I29M4k5u5nmjYn5wuGRIA&bvm=bv.129391328,d.bGs>
8. Панасюк О. Дискреційні повноваження суду в кримінальному судочинстві України: теоретичні аспекти / О. Панасюк // Вісник Академії правових наук України. – 2011. – № 4. – С. 248-258.
9. Пронин К. В. Дискреционные полномочия суда в уголовном судопроизводстве [Электронный ресурс] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / К. В. Пронин. – Челябинск, 2010. – 25 с. – Режим доступа: http://www2.susu.ac.ru/file/abstract/pronin_konstantin_vladimirovich.doc.
10. Деревянкін С. Л. Публічність та диспозитивність у кримінальному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / С. Л. Деревянкін ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2005. – 20 с.
11. Тітко І. Приватні засади у кримінально-процесуальному праві: постановка питання / І. Тітко // Вісник Національної академії правових наук України. – 2012. – № 3. – С. 251-264.
12. Павлишин А. Доцільність у кримінальному процесі України / Андрій Павлишин // Вісник прокуратури. – 2009. – № 2. – С. 81-84.
13. Коваленко Л. Б. Проблемні аспекти спрощеного судового розгляду у кримінальному процесі України / Л. Б. Коваленко // Науковий

- вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. – 2014. – Вип. 6-1, т. 4. – С. 52-56.
14. Случевский В. К. Учебник русского уголовного процесса. Судоустройство – судопроизводство / В. К. Случевский. – Санкт-Петербург, 1913. – 670 с.
 15. Головки Л. В. Альтернативы уголовному преследованию в современном праве / Л. В. Головки ; Ассоц. «Юридический Центр». – М. : Юрид. центр Пресс, 2002. – 544 с.
 16. Фойницкий И. Я. Курс уголовного судопроизводства / И. Я. Фойницкий. – Санкт-Петербург : Сенат. тип., 1910. – Т. 2. – 573 с.
 17. Альбрехт Петер-Алексис. Забытая свобода. Принципы уголовного права в европейской дискуссии о безопасности / Петер-Алексис Альбрехт ; [пер. с нем. Г. Г. Мошака]. – Х. : Право, 2012. – 184 с.
 18. Терехов Е. В. Дискреционные полномочия прокурора в сфере уголовного судопроизводства России и Австрии : автореф. дис. ... канд. юрид. наук [Электронный ресурс] / Е. В. Терехов. – М., 2009. – 30 с. – Режим доступа: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1339463>
 19. Керівні принципи ООН щодо ролі обвинувачів : (прийнято восьмим Конгресом Організації Об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поводження з правопорушниками. Гаваї, Куба, 27 серпня - 7 вересня 1990 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo.org.ua/files/oon_com_split_1.pdf.
 20. Рекомендація Rec (2000) 19 Комітету Міністрів державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя (Ухвалена Комітетом міністрів 6 жовтня 2000 року на 724-му засіданні заступників міністрів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1568277&Site=DC>.
 21. Стандарти професійної відповідальності та виклад основних обов'язків та прав прокурорів, прийнятих Міжнародною асоціацією прокурорів 23 квітня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iap-association.org/getattachment/eb82f65f-0d44-4df4-a15b-53cbf779dd7a/IAP-Standards_ukraine.aspx.
 22. Точилівський В. Ложные друзья переводчики [Електронний ресурс] / В. Точилівський. – Режим доступу: http://interjustice.blogspot.com/2015/11/blog-post_4.html
 23. Уголовно-процессуальный кодекс Грузии от 9 октября 2009 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/_-09_10_2009.pdf
 24. Головнічков П. В. Уголовно-процессуальный кодекс Федеративной Республики Германия – Stafprozessordnung (StPO) [Електронний ресурс] : науч.-практ. коммент. и пер. текста закона / Павел Головнічков, Наталья Спица ; со вступ. ст. Уве Хелльманна. – Potsdam :

Universitätsverlag Potsdam, 2012. – 404 с. – Режим доступу:
<http://opus.kobv.de/ubp/volltexte/2012/6177/pdf/sdrs02.pdf>

25. Головка Л. В. Альтернативы уголовному преследованию как форма процессуальной дифференциации: современные тенденции развития: Актуальные проблемы организации и деятельности : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук [Электронный ресурс] / Л. В. Головка. – М., 2003. – 54 с. – Режим доступу: <http://law.edu.ru/script/cntSource.asp?cntID=100090678>
26. Трефилов А. А. Организация досудебного производства по УПК Швейцарии 2007 года : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / А. А. Трефилов. – М., 2014. – 199 с.
27. Дьомін Ю. Інститут угод у кримінальному провадженні: важливі аспекти правозастосування / Ю. Дьомін // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 4. – С. 11-19.
28. Апостолова Н. Н. Целесообразность (дискреционность) в российском уголовном судопроизводстве : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 [Электронный ресурс] / Н. Н. Апостолова. – М., 2010. – 62 с. – Режим доступу: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1414046>.

В статье исследованы вопросы целесообразности как принципа реализации функции обвинения в уголовном производстве Украины. Сформулировано определение понятия целесообразности как совокупности правовых положений, которые предоставляют прокурору возможность распорядиться обвинением путем начала и / или прекращения обвинения или изменения уголовно-процессуальной формы производства по обвинению с целью эффективной защиты личности, общества и государства от уголовных правонарушений путем применения норм Закона об уголовной ответственности. Определены дискреционные полномочия прокурора по УПК Украины.

The paper investigates the issue of expediency as main principle of implementation function of accusation in criminal proceedings of Ukraine. The author formulates the definition of expediency as a set of legal provisions that give the prosecutor the opportunity to order the prosecution by the start and / or termination charges or changes in criminal procedure forms for proceedings concerning the effective protection of individuals, society and the state from criminal offenses by applying the Law of Ukraine on criminal liability. The discretionary powers of the prosecutor for the CCP Ukraine are designated.

Стаття надійшла до редколегії 22.09.2016